

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Воля міцніє у спротиві диктату обставин

Передплатний індекс 33545

"ЦЕ БУЛО ДАВНО..."

Юрій Горліс-Горський

ЦЕ БУЛО ДАВНО...

Так назвав свій спогад Юрій Горліс-Горський. Спогад цей про трагічну долю Олі "Кравченко" – хороброї розвідниці Степової дивізії та полку гайдамаків Холодного Яру. У книжці "Холодний Яр" Юрій Горліс-Горський уже розповідав про неї, але пропонував спогад ширший, з новими, невідомими деталями та фрагментами. Написаний він як окремий твір. Його рукопис знайдено у 2023 році в Польщі, де зберігається частина Архіву НТШ. Досі цей спогад не публікувався.

Уперше має вийти у Видавництві Марка Мельника наприкінці березня цього року.

Драматичні події відбуваються у грудні 1920 р. на історичній Чигиринщині – тепер це села Олександрівської селищної громади Кропивницького району Кіровоградської області.

"Згусток різних подій, – так оцінила коректорка Надійка Овчарук цей спогад. – Яка всеосяжна трагедія українського народу на декількох сторінках!"

Поруч публікуємо уривок з документального роману Юрія Горліса-Горського "Холодний Яр" про Олю "Кравченко". Зацікавлений читач зможе порівняти тексти, з'ясувати, чи автор твердо тримається фактів, чи довільно ними оперує.

Упорядники видання – Роман Коваль, Владислав Карпенко, Юрій Юзич.

Передмову написав Роман Коваль. Ось уривок з неї:

"Автор цієї книжки – людина з яскравими здібностями оповідача – безперечно має те, що називається літературним талантом", – писав Євген Маланюк про книгу Юрія Горліса-Горського «Отаман Хмара». Згадав цю думку геніального Маланюка, готуючи до друку спогад «Це було давно...»

Розповідь захоплює одразу... Юрій Горліс-Горський, стверджував Маланюк, «має всі дані» для записування своїх спогадів: «добра мова, легкість оповідання, яскравість і правдивість в відданні пережитого, почуття літературної міри. Талант (автор, безперечно, людина талановита) – допоміг йому обняти і розмістити спогадовий матеріал в певну цілість. Події і люди встають з-під його пера живими і справжніми».

Додам, що особливу довіру викликають особисті враження Юрія Горліса-Горського, те, що він бачив і пережив. А саме таким є спогад «Це було давно...».

Що можна сказати про головну героїню? Безмежно хоробра, спокійна і жартівлива в небезпеці. Цю рідкісну рису особливо цінував Юрій Горліс-Горський. «Я з вдячністю глянув на ту, так спокійну в небезпеці, дівчину...» – писав він. А на іншій сторінці: «З наближенням небезпеки – до неї вертав добрий настрій...».

Лише після загибелі Олі Юрій розкрив її таємницю Петренку та Чорноті. Чорнота, який до жіноцтва ставився суворо, «скинув шапку і перехрестився».

– Вічна пам'ять! Добра була дівчина».

Про таємницю Ольги "Кравченко", а головне, про її життєвий подвиг читайте в цій маленькій книжечці, повній драматичних пригод на лезі повстанського ножа.

Роман КОВАЛЬ

70 РОКІВ БОРОТЬБИ ЗА УКРАЇНСЬКІ СЕРЦЯ

28 лютого виповнюється 70 років виданню ОУН "Шлях перемоги", колись еміграційному, здавалось, безперспективному, відірваному назавжди від Батьківщини. Мільйони українців, що в УРСР зі смаком споживали "докторську" ковбасу за 2.20, про таке видання не чули, а якби й знали, то тікали б від нього як чорти від ладану. Навіщо воно, коли є "Правда", "Известия", "Комсомольская правда", журнал "Дружба народів"?!.

Та й на початку 1990-х, коли "Шлях перемоги" перебрався в Україну, формально пострадянську, а фактично малоросійську, промосковську, читацька аудиторія видання була мікроскопічною, як порівняти з "Фактами", "Київськими ведомостями", "Бульваром" та іншими виданнями – російськомовними, москвоцентричними, великотиражними, антиукраїнськими...

Отож роль бандерівського видання в державному будівництві в 1990-х і подальших роках була малопомітна. Тоді панували куми, медведчуки, табачники та їм подібні льовочкіни. Та їхній – прислужників москви – погляд.

Пишу про "Шлях перемоги", а думаю про "Незбориму націю"... "Який шлях перемоги, яка

незборима нація? Ви що?.. – сміялись вороги.

Але сталося!

І хоч сьогодні "Шлях перемоги" та "Незборима нація" залишаються малотиражними, але ідеї, наполегливо пропаговані на їхніх шпальтах десятиліттями, перемогли. Наш погляд – національний, визвольний, великоукраїнський – опанував більшість нашого народу. Десятки мільйонів українців тепер широким ненавидять Росію, з ентузіазмом і радістю вигукують "Слава Україні!", а наша козацька армія, натхнена ідеями

"Шляху перемоги" та "Незборимої нації", 10 років бореться з ядерним російським монстром, якого боїться весь світ. Наші козаки боїться з ордою та "ще й сміються", зневажають москву і москвитів!

10 років боротьби з московією – це вже перемога козацького духу, який пробудили наші видання, наші організації – ОУН та Історичний клуб "Холодний Яр".

І в цій боротьбі росте наша нація. І мріє про Соборну Україну!

Роман КОВАЛЬ, редактор газети "Незборима нація"

СВІТЛИЙ ЛИЦАР БЕЗ ҐАНДЖУ

Ми провідали шевченківського лауреата Степана Ганжу, який продовжує у самотності творити свої диво-килими.

Йому вже за 80, але він невтомно і радісно вичарує українську культуру, слухаючи класичну музику або новини Українського радіо.

Живе він у бідності і водночас у духовному багатстві.

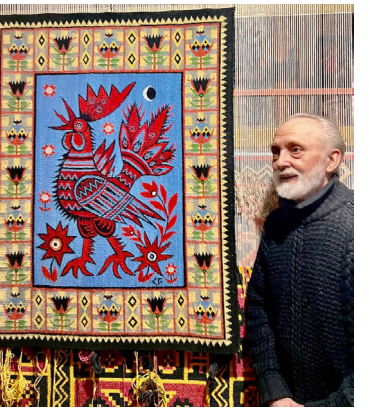
Козак Степан майже ні з ким не спілкується. Жартома сказав, що вже й слова почав забувати. Коли Сергій Дербін запитав, скільки в нього часу пішло на один з килимів, Степан Олександрович обмовився: "Килим і два місяці", тобто рік і два місяці.

Я згадав, що й сам інколи жартую: "Це було 50 книжок тому..."

З паном Степаном ми заприятельнілися, коли я готував книгу "Тиха війна Рената Польового". У ній була розповідь сл. п. Олександра Фисуна "У Жорниці до гончара Олександра Ганжі", тобто до Степанового батька, – з великою кількістю світлин його робіт і самого майстра. Унікальні фотографії залишив нам у спадок сл. п. Микола Ренатович Польовий.

Опублікував я і Степанів вірш про свого тата. Закінчувався він так:

Ви пішли, а вершники все скачуть,
Вас нема, а кобзарі співають,
То вони за Вами, тату, плачуть,
Світлу Вашу душу поминають.

Як книга вийшла, Степан Ганжа, дякуючи за пам'ять про батька, подарував мені свій килим "Чому я не сокіл", створений 2009 року. До слова, пан Степан каже, що його прізвище треба писати через "г", а не через "ч", як я написав у згаданій книжці.

Пан Степан показав нам, як творить свої килими, а ще прочитав вірш – Надійка Вінник і Алівія Фокша записали його на відео.

Бажаємо Степанові Ганжі – світлому лицареві без ґанджу – довгих літ у Самостійній Україні, козацтво якої він оспівав на своїх килимах, у картинах і поезіях.

Роман КОВАЛЬ

СТЕПАН ІЛЬКОВИЧ ХМАРА (12.10.1937, ЛЬВІВЩИНА – 21.02.2024, КИЇВ)

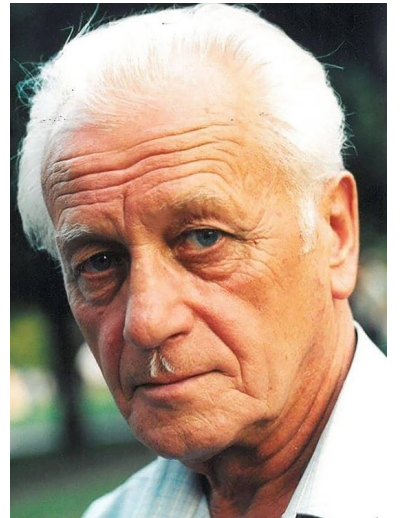
Не хочу у це повірити. Не хочу це писати.

Мій найдорожчий у світі чоловік помер. Все.

Ми всі робили все, що могли, і навіть більше. Ми так хотіли, щоб він був з нами, коли проголосить нашу перемогу! Я так хотіла бачити його щасливе обличчя! Його прекрасне обличчя! Бо він був таким красивим навіть у свої 86. Його голубі очі вже не були такими чисто голубими, але все ж бездонними.

Він так любив Україну і українців. Він рвав свою душу і серце за неї.

І Україна підніметься з попелу, вона воскресне! Я знаю.

Роксолана ХМАРА

ОЛЕКСІ РІЗНИКІВУ – 87!

сьогодні, 24 лютого, просте і щире: зичимо довгих років життя, наповнених творчістю. І нехай Ваша творчість і далі зміцнює нашу державу! І захокує в Україну!

Коліс Ви писали:

Життя, осяяне метою...
Нехай не так, нехай не тою,
але ж, якщо ідея є,
вона остоячивість дає,
немов каркас, немов скелет,
і скелі нас дивує злет
над піщанистою габою:
ідея зв'язує собою
те, що піском по суті є.

Життя Олексі Різниківіва "осяяне метою" – і саме "тою". І ми радіємо, що йдемо поруч, що можемо підставити плече, що наші лица осяяні добрим словом і творчістю великого поета-борця Олексі Різниківіва, а ще мого земляка з Донбасу. А земляк – слово тепле і рідне!

З роси і води, дорогий батьку отамане!

Роман КОВАЛЬ

Цитата дня

"НЕЗБОРИМА НАЦІЯ" – НЕЗБОРИМИЙ КОД.
"НЕЗБОРИМА НАЦІЯ" – ВІЧНИЙ НАШ НАРОД!

Михайло ГОРЛОВИЙ

"Незборима нація" – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

СПОГАДИ ПРО КОБЗАРЯ ОЛЕКСІЯ НИРКА

Це вже четвертий фрагмент спогадів бандуриста Остапа Кіндрачука про свого вчителя Олексія Нирка, який публікує наша газета (поч. у ч. 11 за 2023 р.). Попри новітні кордони, Олексій Нирко не пратиє зв'язок з "Незборимою нацією" – читає її в електронній версії, у категорії "Архів газети". Вважає нашу газету "неповторною". Радіє, коли знаходить на її шпальтах близькі серцю вістки про кобзарів – Тараса Силенку, його сина Святослава Силенку, Михайла Ковалю та інших. Як і раніше, 86-літній пан Остап кобзарює на ялтинській Набережній (коли нема дощу чи снігу). Остання "верифікована" дата кобзарювання – 18 лютого цього року. Понемає, бажав би здоров'я і довгих років життя!

Протягом шести творчих і, треба додати, щасливих, нічим не затьмарених років за трепетно-доброзичливого сприяння Олексія Федоровича Нирка я навчився виконувати на бандурі майже сім десятків пісень і навіть замахнувся на такий складний жанр, як думи. Для початку я взяв думу "Про козака-бандуриста". Цьому прислухався збірник "Українські народні думи", опублікований видатним українським кобзарем Федором Глушком. Збірник мені подарував Олексій Федорович у 1967 році, і на вивчення згаданої думи я

витратив увесь цей рік. Нарешті заграє:

Гей, на татарських полях,
На козацьких шляхах
Не вовки-сіроманці квілять-
проквіляють,
Не орли-чорнокрильці клеочуть
І попід небесами літають, –
Гей! То ж сидить на могили козак
старесенький,
Як голубонько свесенький,
У кобзу грає-виграє, жалібно
співає...

Така сила в цієї думи, що мені здавалося, ніби це я сам у степу, порубаний та постріляний, граю на кобзі, прощаючись із світом і з січовим товариством, яке десь там, за могилою, продовжує бій з бусурманами і "як череду, малахаями у полон завертає".

Після цього думи "Про козака Голоту" і "Бура на Чорному морі" було легше вчити, а отже, і швидше. Щоправда, під час концертних програм капели бандуристів Олексія Нирка на сцену я виходив рідко, зате "шліфував" їх місяцями – не так для публіки, як для власного задоволення.

Разом з капелою я брав участь у концертах на клубних і санаторних сценах, інколи як соліст. Оскільки дівчата і жінки становили критичну масу в капелі, то і в репертуарі, крім таких "програмних" пісень, як

"Взяв би я бандуру", "Повій, вітре, на Україну" (слова "патрона" капели Степана Руданського), творів Тараса Шевченка, переважали все ж ліричні та жартівливі пісні, які я зобов'язаний був виконувати, так би мовити, "за компанію": "Тихо над річкою", "Цвіте терен", "Накрутили кучері дівчата", "Чорні очка, як терен", "Шов козак потайком", "Очі синії-сині" і т. ін. Зрештою, і ці пісні "жіночого роду" назавжди прижились у моєму репертуарі, і я залюбки виконую їх і тепер, згадуючи добрим словом свого кобзарського панотця і капелу нашої з ним молодості.

Зате під час сольних виступів тоді, у далеких 1960-х, я виконував більш близькі моєму серцю пісні про козацьких ватажків Дмитра Байду-Вишневецького, Петра Сагайдачного, Богдана Хмельницького, Максима Кривоноса, Станіслава Морозенка, ну й козацьку мариністику – "Ревуть, стогнуть гори-хвилі", "Гей, на Чорному морі хвиля грала"...

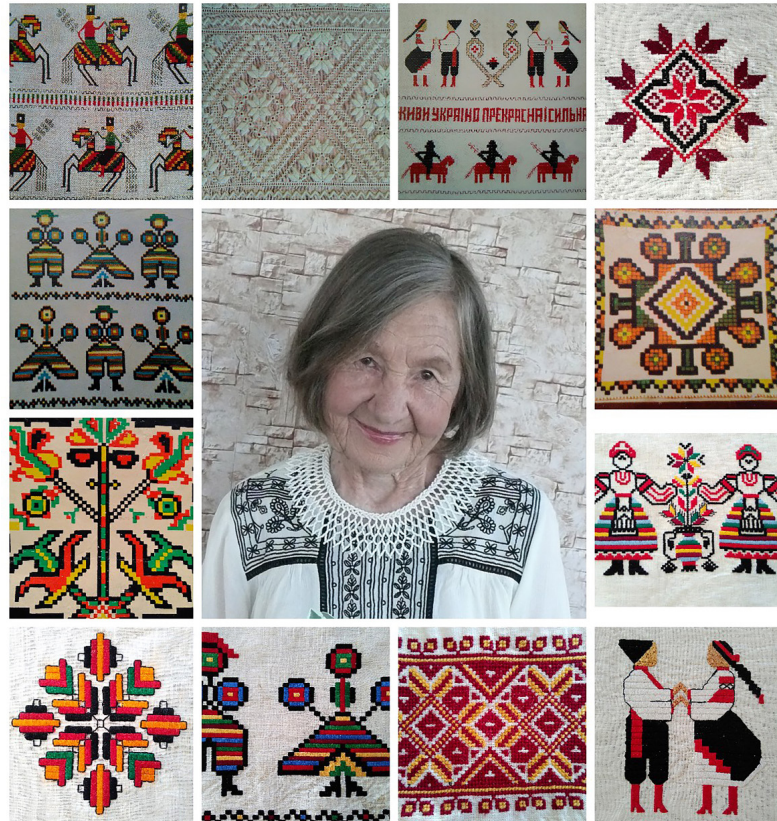
Окремо від капели я "засвітився" зі своєю бандурою на сцені Клубу моряків перед портовиками й портовим начальством, а пізніше – у читальному залі на засіданнях Клубу книголюбів та в Будинку літфонду перед письменниками. Хвалився своїми бандурними успіхами не тільки вдома, перед дружиною й сином та сусідами, а й перед батьками, родичами та друзями в рідній Котиківці й Городенці, куди я приїжджав під час відпусток із сином Натаном і бандурою. Землякам моїм подобалося поєднання бандури з... капітанською "форменкою" з погонами на плечах.

– Значить, українська культура, хай там як, починає долати флотський бастион зросійщення України, – найвно висловлювалися вони.

Це було явним перебільшенням, але воно підбадьорювало мене. Я пояснював землякам, що в Ялті моє особисте українське "друге народження", а також відродження української самосвідомості серед ялтинців відбувається завдяки титанічним зусиллям поки що однієї людини – кобзарського маестро Олексія Нирка.

Далі буде.

Остап КІНДРАЧУК
Місто Ялта, Крим

СОНЯЧНІ ВІЗЕРУНКИ
ГАННИ ЛЯЛЬКИ

Від зустрічі з цією красивою жінкою на серці стає затишно. Від неї так і линує радість, ширість та позитивна енергія! Це наша легенда, яка прославилася Клембівку на цілий світ, – Ганна Денисівна Лялька (багато хто знає її як Галину Ляльку). І сьогодні, продовжуючи активно творити, вона відзначає свій ювілейний 85-й день народження. Геніальна творчиня магнетично вишуканих візерунків працювала художницею на Клембівській фабриці художніх виробів і створила понад чотири тисячі орнаментів для вишивки та ткацтва для масового та серійного виробництва та понад сто виставкових екземплярів. Всі вони випромінюють радість і оптимізм.

Роботи, створені за візерунками пані Ганни, експонувалися в десятках країн, зокрема в Канаді, США, Японії, Франції, Аргентині і Німеччині.

Їх високо оцінили експерти в галузі мистецтва.

Зокрема, у 1968 р. в Лейпцигу на міжнародному ярмарку за високу майстерність і вишуканий смак творців чоловічої сорочки "Чорно-

бривці" та жіночої блузи "Сніг" було відзначено найвищою нагородою – Золотою медаллю та Дипломом першого ступеня. Візерунки до цих сорочок були створені Ганною Лялькою.

Вона нагороджена медалями, дипломами, почесними знаками. Розповіді про її творчість та життєвий шлях можна зустріти на сторінках книг, каталогів та документальних фільмів, один з яких відзнятий на кіностудії імені Довженка режисером Юрієм Ткаченком.

Мила наша Ганно Денисівно! Щиро вітаємо Вас із Днем народження! Продовжуйте і надалі творити красу в міцному здоров'ї та властивій Вам гармонії, а Ваші дорогі люди – сини Андрій, Сергій і доця Надійка, яка дістала в спадок від Вас талант до малювання, оточують Вас турботою, любов'ю та увагою!

Боже! благодати та опіки на муюча літа!
Пишаємося Вами!

Ольга ОРДАТІЙ, вчителька англійської мови
с. Клембівка, Вінниччина

"НАГОВОРЮЮСЯ НАРЕШТІ З НИМИ"

Книги – не люди. Але, коли читаєш деякі, виникає відчуття, що ти розмовляєш з тими, про кого вона написана. Тепло спілкуєшся з ними в дружньому колі. Хоч і не знала їх особисто. І вони стають тобі близькими, дорогими... Читаю книгу Романа Ковалю "Побратима мого зачепила куля врякая", а почувуюся так, ніби мене тільки що міцно обняли Олег Кущин, Андрій Жованик, Георгій Тарасенко, Тарас "Хаммер", Дмитро "Да Вінчі"...

Я читаю книги з простим олівцем, відзначаю для себе щось важливе. А важливого так багато... Дмитро був правнуком вояка УПА, Тарас – правнуком вояка Українських січових стрільців. Олег і Андрій 33 (!) роки боролися проти росії, перевертнів і зрадників. Георгій у 20 років організував бойову організацію "Фрайкор". В Олега в "Карпатській Січі" воювали бійці 17 національностей.

Вразила любов українського козака Андрія до японської поезії. У нього і псевдо в 1990-х було "Божественний Вітер" (з японської – воїн). Вразило й те, що Дмитро на перше побачення запросив Аліну постріляти на танку. Схвилювали і Тарасові слова: "За оцей плач дітей виправдання може бути тільки одне – тотальна перемога".

Цю книгу можна читати вдруге, втретє, вдесяте... І щоразу відкривати для себе важливе, цінне.

Є в книжці й спогад Юрія Сиротюка "Завжди в строю", ось уривок з нього:

...Одного разу я таки зберу їх до купи.

Розпалю велике Вогнище.
Приготую святково Страву.
Наллю кожному.
Навіть тим, хто не пив.
Біля келиха запалю цигарку, –
для тих, хто курив.

Наговорюся нарешті з ними.
Розпитаю, як Там...
Розкажу, що тут. (...)
Я перезнайомлю їх між собою.
Поспіваєм пісень біля вогнища.
Буде гучно.
І, певно, дуже тихо...
Ця Тризна буде для них...
Ми її обов'язково зробимо.
Для живих в усіх вимірах.
І для вічно живих передусім...
А поки йде Бій, я не відволікатиму їх.
Вони там, де треба. Завжди в строю.

Тепер ці козаки стоять поруч зі своїми войовничими предками.

Тиха радість входить у ваше серце!

Тетяна КУПРІЯНЕЦЬ

ТЕПЛА ЗУСТРІЧ ІЗ ЗЕМЛЯКАМИ

15 лютого 2024 р. в с. Скригалівці на Фастівщині, у школі, де колись навчався козак Історичного клубу "Холодний Яр", член Національної спілки письменників України Василь Ковтун, відбулася його зустріч з односельцями, однокласниками, вчителями і учнями Кожанського ліцею та керівництвом Кожанської територіальної громади, до складу якої входить тепер і мала батьківщина поета.

Подія відбулась у рамках літературно-музичного заходу з ушанування борців за волю України усіх часів під назвою "Незламність крізь століття", організацію якого підтримали голова тергромади Володимир Сажко і староста села Скригалівки Людмила Демченко.

У заході взяли участь волонтерка Раїса Шматко, співачка Анжела Ярмолук, козаки-бандуристи Історичного клубу "Холодний Яр" Василь Лютий і Святослав Силенко.

Зустріли гостей хлібом-сіллю, що дуже їх зворушило. Адже за українською традицією піднести хліб – це виявити особливу увагу і пошану. Тож гості прийняли з вдячністю коровай, а вже наступного дня його доставили в руки тих, хто в перервах між боями запашним шматком української випечки потішив свою душу згадкою про рідну домівку.

Керівниця Скригалівського будинку культури Тетяна Науменко репрезентувала відеофільм про Василя Ковтуна, його дитинство, навчання в рідній школі та подальші життєві сходинок на шляху до поетичного слова.

Учасники зустрічі в поезіях, піснях і промовах представили історичні етапи становлення України та роки її боротьби за незалежність – від Крут до сучасної нинішньої російсько-української війни. Не оминули й героїчну сторінку боротьби Холодного Яру. Василь Ковтун розповів про щорічні вшанування героїв Холодного Яру та героїв теперішньої війни, а Василь Лютий і Святослав Силенко заспівали пісні холоднорівської доби.

Пом'янули добрим словом і полеглих бійців ЗСУ, пам'ятники яким височіють над Холодним Яром біля Мотриного монастиря на Меморіалі козакам-добровольцям. Тепер їх ушановують поруч із холоднорівськими отаманами.

Увечері взяли участь рідні воїнів-земляків, які покляли своє життя в сучасній визвольній війні, а саме Зоя Галущенко – мама Андрія Галущенка-Ендрю" із смт Кожанки, який загинув 2 вересня 2015 р. на Луганщині, та Олег і Зоя Калапаці – батьки Євгена Калапаца-Ареса", який помер у лікарні 8 грудня 2022 р. через важке поранення, отримане під Бахмутом.

Місцеві волонтери передали гостям декілька маскувальних сіток, які вже передано в підрозділі ЗСУ.

Щиро привітали із 75-річчям класну керівницю поета та вчительку мови і літератури Галину Кузьмівну Гранкіну, яка навчала не тільки Василя Ковтуна, а й чи не половину тих, хто зібрався цього вечора в залі.

Василь Ковтун піднесено читав свої вірші, а майстер-клас продемонстрували Василь Лютий, Анжела Ярмолук та Святослав Силенко. Серед пісень, які вони виконали, були й пісні на слова Василя Ковтуна. А на завершення зустрічі всі учасники злилися у виконанні "Червоної калини" та могутнього славня України.

"МОЖЕ, ЗА МОЇ ГУЧНІ ПОБІДИ?"
З ПРИВОДУ ЗВІЛЬНЕННЯ ВАЛЕРІЯ ЗАЛУЖНОГО

"За що?.. – запитував в 1918 р. полковник Петро Болбочан. – Може, за те, що вже 16 місяців активно борюся за права самостійної України? Може, за те, що зумів збудувати міцну кадрову військову частину і зумів її оборонити [від] беззастановного міністерства Центральної Ради Голубовича? (...) Може, за мої гучні побіди? Може, за те, що я передбачав, що за повстанням буде анархія, і вимагав організованості, а не демагогії і не боявся це Вам в вічі казати? (...)

Що Ви всі робили? (...) Ви не тільки не організували армії, а руйнували армію, руйнували дисципліну. Мало того, старалися паралізувати навіть діяльність своїх частин і всіма засобами провоцували моє чесне ім'я! (...) Скажіть, будь-ласка, що Ви зробили доброго для України за весь час? Скажіть-но, чи було хоть одно Ваше розпорядження... котре мало би метою організацію армії, а не популяризацію Ваших імен і не руйнувало би армію? (...)

ХОЛОДНОРІВСЬКА ВУЛИЦЯ В
КОТЕЛЬВІ НА ПОЛТАВЩИНІ

У Котельві відтепер вул. Горького матиме назву Холоднорівська. Це рішення сесії Котельвської селищної ради восьмого скликання.

93-тя ОМБр "Холодний Яр" із 2014 р. бере участь у захисті України від росіян. Підрозділи бригади пройшли найзапекліші бої війни, включно з боями під Лловийськом та Донецьким аеропортом. З початку повномасштабного вторгнення 2022 року 93-тя ОМБр обороняла Сумщину, Харків, Харківщину (Ізюм і Балаклію) і Донеччину – Бахмут і Соледар.

"24 лютого 2022 р. бригада «Холодний Яр» стояла незламним щитом на Сумщині, обороняла Охтирку. А ще ця нова назва вулиці – наша вдячність, шана і пам'ять воїнам цієї бригади, адже вони навесні 2022 року унеможливили окупацію росіянами котельвського краю, зупинивши просування ворога в напрямку Котельви», – наголосила секретарка Котельвської селищної ради Наталя Сідненко.

Холоднорівцям слава!

Полтавський офіс УНП
#ІсторичнийКлубХолоднийЯр

ЧОТАР ДМИТРО КОЧЕРЖУК

УНР. Обоє не вернулися додому. Загинули взимку 1919 – 1920 років.

Дмитро Кочержук воював на Італійському фронті Першої світової війни. У листопаді 1918 року, попри багаторічну втому від війни, пішов в УГА. Був учасником Чортківської офензиві. Служив у Пресовій квартирі УГА. За твердженням Омеляновича-Павленка, побратими не забули Кочержука і відзначили його орденом Залізного хреста (по смертю).

Коли я знайшов у бібліотеці Симона Петлюри в Парижі брошуру Омеляновича-Павленка про свого ад'ютанта – чотаря Кочержука, то був захоплений від знахідки. Фотографована книжечка тепер викладена на сайті “Діаспоріана”, який веде Олег Богуславський. Текст спогаду командарма вперше опублікував Роман Коваль у газеті “Незборима нація”. Але так бракувало світліни чотаря!

Багаторічні пошуки його рідних його рідних на Надвірнянщині не мали результату. Однак місцевий краєзнавець Ігор Андруняк не здавався. Нещодавно, майструючи дрони для нашого війська, він у розмові з волонтером, який допомагав у цій важливій справі, з'ясував, що це родич Кочержука. Трохи пошуків у родинних альбомах – і спогад генерала Омеляновича-Павленка про чотаря Дмитра Кочержука тепер можемо ілюструвати світлинкою героя. Велика подяка панові Ігорю, членові Національної спілки краєзнавців!

Пропоную кілька цитат із брошури “Чотар У.Г.А. Кочержук із Надвірної – лицар Українського Залізного Хреста” (Прага, 1941).

“Багато є молодих старшин – і добрих, і хоробрих, але здібних виконувати належно службу старшини для доручень – мало, дуже мало, – писав Михайло Омелянович-Павленко. – (...) Начальник штабу вперше представив мені чотаря Кочержука. Невеличкий, мініатюрний за свого майбутнього шефа, з вигляду ще хлопчина, з іскристими сірими очима, акуратний аж до однострою – він відразу настроював до себе симпатично. (...) Коли ми вже вийшли з того зачарованого кола, яким оточили нас наші противники, та ми вмаршували до Липовця – я ломив собі голову над тим, як то я збудує бодай на найважливіше. Аж раз мені доклали – що хтось у колоні бачив уже чотаря Кочержука. Справді, незабаром він став передо мною зі своєю характерною галицькою виправкою для рапорту, – зголосився, що прибув з моїм екіпажем і всіма речами. (...) Чотаря Кочержука поховали добрі руки. Його могила – одна з тих шляхотних могил, що довго будуть свідчити та вказувати на шлях Зимового походу. У штабі його не забували й довго згадували, й коли учасники Зимового походу одержували Залізний хрест, то не забули й чотаря Кочержука з Надвірної...”

Вічна слава!
Юрій ЮЗИЧ

ФРАНЦУЗЬКИЙ ЛИЦАР АНДРЕАС ГАЛЛОЦЦІ СЕНС СВОГО ЖИТТЯ ЗНАЙШОВ В УКРАЇНІ

16 лютого 2023 р. в бою під Сватовим, на Сході України, загинув француз Andréas Gallozzi. Через рік, 16 лютого 2024 р., його мама Едіт була на Майдані в Києві, а в цей же час у Франції Rémi Fritsch та інші друзі й рідні прийшли на кладовище, де спочиває Андреас, – щоб вшанувати пам'ять героя.

Андреасу Галлоцці було 22 роки. Родом він з департаменту Іонна регіону Бургундія.

Андреас завжди хотів бути військовим. До 17-го інженерно-парашутного полку приєднався у вересні 2020 року. Він поїхав із Франції, щоб захищати демократію, Україну, українців, Європу. Під час навчання в Інтернаціональному легіоні дістав прізвисько “Френчі”. Був рішучий. Із задоволенням виконував свій [добровільний] обов'язок.

У телефонних розмовах з матюком Едіт Андреас повторював: “Мамо, мені добре тут, я знаю, для чого я прийшов; я розумію, на що я йду”. Одного разу з передової сказав їй: “Мамо, тут 14 – 18 [роки Першої світової війни] – у XXI сторіччя”.

Його двоюрідний дідусь, чия історію Андреас добре знав (як і інші члени його родини), загинув в окопах у 1918-му. Останнє, що сказав: “Все добре”.

В особистих речах Андреаса, які повернули колеги з Інтернаціонального легіону, його мама знайшла записку з вказівкою для родини, де шукати його останні слова в телефоні.

У записці “Вже пізно” Андреас писав: “Війна – це прокляття людства, війна ніколи не вмирає. Завжди

будуть справедливі причини, через які варто битися і вмирати, якщо треба, боротися проти божевільних, які прагнуть зруйнувати все, що їх оточує, – заради власного “его”...”

Вказавши, що на цей текст його надихнули листи французьких солдатів Першої світової війни, Андреас обрав лист, який зачепив його найбільше. Він його адаптував, додаючи власні слова.

Ось “Останні слова” Андреаса: “Моя найдорожча мамо, люба родинно, мої вірні друзі. Для мене війна скінчилась, але я ні про що не жалкую. Я бачив багато героїзму і страхіть. Я молюся, щоб до вас доля була більш милостивою.

Наше життя коротке. Я вдячний небу за всі радості, за все щастя і випробування, які приготувала мені доля. Моє життя було чудове і майже наповнене.

Ці декілька фраз будуть моїми останніми. Я прожив свої останні години, переглядаючи усі фото з вами – мої дорожочіні спогади.

Лише чудо могло б мене врятувати. Я знав, що ця місія занадто небезпечна, однак я чоловік упертий і не хотів залишати своїх друзів у центрі цього пекла.

Війна робить людей божевільними. Я виконав свій обов'язок, відстояв честь Франції, України і Європи. Я не відчуваю жодних докорів сумління щодо від'їзду в Україну, я знайшов сенс свого життя і своїх переконань. Єдине, про що жалкую, це те, що я не мав часу похихати когось усім своїм серцем.

Я сподіваюся, що ви знайдете сили мені пробачити. Господь,

можливо, хотів би з'єднати нас на небі або в іншому місці, роз'єднавши нас на цій землі.

Не забувайте ніколи солдатів, які загинули за справедливе діло. Я ніколи вас не забуду, я люблю вас”.

“Останні слова” Андреас написав 1 лютого 2023 року. Він загинув у бою 16 лютого.

Опинившись на руках побратима-японця, Андреас вимовив останнє: “Все добре”.

Спочивай з миром, Андреасе! Повага до Andréas Gallozzi – “Frenchie”!

Olivier JOUET
Переклад із французької Єлизавети Юхнової
Фото зі сторінки мами Edith Gallozzi

“ЇЇ ОЧІ СЯЯЛИ ВІД ЩАСТЯ...”

її загибель повідомив побратим Руслан Андрійко.

Діана народилася 21 червня 1987 р. в Німеччині. Вона любила українську культуру і традиції, вивчала мову, очікувала на отримання українського громадянства.

На фронті “Снейк” провела понаддвароки. “Міппознайомилися в підвалі Вірнопільської школи, просякнутому цвілью, порохом, пилюкою, цигарковим димом, потом та кров'ю чорної піхоти, – згадував Руслан Андрійко. – Літнього ранку до підвалу зайшла ця тендітна дівчинка, вся в оковитій грязі після бойового чергування. Стомлена, але усміхнена, її очі сяяли від щастя...”

Діана була чужою в Німеччині, де через комуністичну пропаганду та політику мультикультуралізму нормальний німець почувається вигнанцем у власній країні, власному домі. Наш батальйон став для неї сім'єю, можливо навіть

першою... Після перемоги Діана мріяла будувати своє життя та майбутнє в суверенній Україні без “русского міра” та єврокомунізму. Це й була її мотивація в цій війні.

«Снейк» була хоробрим та професійним бойовим медиком. Завжди на передовій, завжди перша під ворожим обстрілом – без вагань вирушала рятувати поранених. Завдяки Діані Вагнер врятовано життя десятків січовиків”.

Вона любила музику. Її побратим Андрій Стаднік згадував: “У розбитій хаті було піаніно. Якщо Діана не була на позиціях, то щоранку приходила та грала. Часто композицію з А-На”.

Wagner Savita Diana загинула 30 січня 2024 р. на Сватівському напрямку, рятуючи поранених колумбійських воїнів української армії.

Вічна слава!

Олена БЛОЗЕРСЬКА

БУЛА ВАЖКА НІЧ

Та на ранок з'явилося неймовірне піднесення, коли ти розумієш, що вся група вийшла з позицій у повному складі, вже позаду залишилися кілька кілометрів тягучої багною та неймовірних фізичних зусиль і важко поранений “Танчик” – з нами, у дорозі до подальшого життя та боротьби.

Десь добирається з іншими до стаблункту “Денчик”, який, незважаючи на своє поранення, під обстрілом, спершу надав допомогу “Танчику”, а вже потім забинтував руку і собі. Поряд похмуро сидить “Лом”, мабуть, пригадає, як кілька годин тому вносив на собі пораненого побратима з позицій. Наш медик “Сірко”, ветеринар за фахом, надавши кваліфіковану допомогу пораненим, тепер гаряче спілкується з колегою. Із замурзаним обличчям “Макар”, бо не раз падав у болото, допомагаючи при евакуації, щось весело коментує.

Ось така компанія, компанія відважних воїнів, звичайних героїв 135-го батальйону.

Ігор ГАВРИШИШИН,
Історичний клуб
“Холодний Яр”

На світліні – Ігор Гавришишин.

НЕСПОДІВАНО, У РОЗКВІТІ ЛІТ...

20 листопада раптово помер лисянський волонтер Олег Ганжа, який з 2014-го щомісяця відвідував з гуманітарними вантажами військові підрозділи ЗСУ. “Прийшов з передової. Зупинилося серце...” – коротко повідомив його друг Олександр Гаврилюк.

З метою піднесення бойового духу бійців він вирішив розробити прапори військових частин. Один з перших стягів з оригінальною символікою виготовив для батальйону “Черкаси”. Згодом з'явилися мотиваційний прапор

72-ї ОМБр ім. Чорних запорожців, хоругва-оберіг із зображенням Матері Божої у центрі, різноманітні вимпели, десятки фірмових футболік з патріотичними символікою та символікою бойових бригад. У його доробку сотні стягів різних підрозділів, які називають мотиваційними, народними бойовими прапорами. Вони майоріли над Мар'їнкою, Бахмутом, на північній околиці Донецька, в Авдіївці та в інших гарячих точках. Олег Ганжа створив меморіал Василю Сліпаку, який загинув на Донбасі. Вороги тричі знищували меморіал, і стільки разів Олег його відновлював.

“Важко назвати тебе волонтером, ти був справжнім воїном і наставником. З великим добрим серцем, яке, на жаль, не витримало. Ти робив завжди добрі справи, був надійним другом та опорою для багатьох з нас. Поряд з тобою за роки війни виростало нове покоління командирів та воїнів, які під твоїми прапорами обов'язково здобудуть перемогу”, – так відгукнувся на смерть близького товариша полковник Анатолій Штефан.

Іван СМОЛІЙ

НАГОРОДУ ОТРИМАВ СИН ГЕРОЯ

Нещодавно у Києві творця 49-го Окремого штурмового батальйону “Карпатська Січ” Олега Куцина (по смертю) було нагороджено Золотою Сваргою – найвищою нагородою Історичного клубу “Холодний Яр” – за лицарське служіння Україні. Нагороду Роман Коваль вручив Богданові Легоняку, комбатанту “Карпатської Січі”, щоб той під час волонтерської поїздки в стан “Карпатської Січі” урочисто передав її синові героя – Тарасові Куцину, який продовжує службу в створеному батьком підрозділі.

І от 11 лютого у м. Лимані Донецької області Богдан Легоняк

та Леся Островська у присутності військовослужбовців 49-ї ОШБ “Карпатська Січ” ім. Олега Куцина вручили Золоту Сваргу Тарасові Куцину.

А значки і посвідчення козаків Історичного клубу “Холодний Яр” отримали військовослужбовці батальйону – славні наші лицарі Сергій Шербіна-“Свобода” та Мар'ян Берездзький-“Дзвін”.

Юрко Юрченко-“Юркеш” виконав пісню про сл. пам. Олега Куцина.

Слава Олегові Куцину та його побратимам, які продовжують боротьбу!

АНДРІЙ ФЕДОРОВИЧ БОТНАР (1.08.1963, С. НОВООЛЕКСАНДРІВКА АНАНЬІВСЬКОГО Р-НУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛ. – 15.01.2023, КРОПИВНИЧЧИНА)

Юний механізатор з Ананівщини; сержант авіаційної “дудаєвської” дивізії; водій у кишинівському інформагентстві; один з перших кооператорів; засновник підприємств в Ананівці, Києві та Одесі, голова колгоспу й директор сільгоспідприємства в с. Ятранівці на Уманщині; висококласний комбайнер; інтендант революційної Київради, поранений у буремні дні на Майдані; учасник АТО, боєць 80-ї десантної бригади ЗСУ, що допомагав українцям нині окупованої Луганщини; ананівський антикорупціонер; фермер, який любив обробляти рідну землю й вирощувати хліб; ініціатор встановлення каплички та меморіалу загиблим ананівчанам і Героям Небесної Сотні; активіст

комбатантського об'єднання “Легіон Свободи”, яке очолював Олег Куцин; учасник та помічник в організації вшанувань Героїв Холодного Яру; директор черкаської бази відпочинку вчителів “Дніпро”; а з 24 лютого 2022 р. – учасник повномасштабної війни – усе це про Андрія Ботнара.

Він жартував, що народився за кермом. Жив за кермом. І в дорозі загинув. Батько завжди асоціюватиметься мені з машиною й дорогою. Якщо там, на небесах, є автівки, я впевнений, що він вже на котрійсь їздить.

У нього були пряма вдача і гаряче серце.

Він прожив яскраве життя. Вічна слава!

Юрій БОТНАР

Ця героїня загинула... Її ім'я – Діана Савіта Вагнер, позивний “Snake”, німкеня, приїхав до України ще до початку повномасштабного вторгнення, щоб залишитися тут і стати українкою. Діана служила бойовою медиком штурмового батальйону “Карпатська Січ”. Про

“Микола Савосік. Той шостий, який не був поранений, але залишився на позиції «Зеніт» з пораненими, яким обіцяли евакуацію. Сказав, що не може залишити друзів і

ТИХИЙ ЛИЦАР

буде з ними разом. Всі розстріляні окупантами. Микола – крутий сирота. Виховувався дядьком. Родом із Рівненської області. Все менше залишається відданих і справжніх”, – написала з болем Зоя Казанжи.

А Лариса Юсковець присвятила йому вірша.

Я тобі напишу листа.
Може, з неба його прочитаєш...
Чи почує твоя душа?
Над землею вона ж витає...
Я тобі напишу: “Пробач!
Що за мене помер ти вчора
Там, в Авдіївці”.
Серце, поплач...
Воїн-красень.
Савосік Микола.

Я пишу. І болить так мені...
Бо ж боліло тобі. Не інакше.
Грко в світі буває сироті,
Де багато так бруду і фальші.

Я тобі напишу: “Прости,
Що так мало прожив на світі,

Що лишився отам, на війні...
Назавжди... У пекельнім «Зеніті».
Ти ж інакше і жити не вмів.
З побратимами – в пекло. Й до Раю.
Народився Людиною ти.
Із душею...
Що не вмирає...

Я вклоняюсь, Герою, тобі!
Вірний воїне! Славний юначе!
Ти по собі так мало лишив.
Так багато... В людському
означенні.

Вільним птахом уже відлетів.
Захитатимеш землю із неба.
Вірю, Бог там тебе прихистив,
А душі більш нічого й не треба...

22 лютого 2024 р.

“Саме такі – віддані, справжні,
як Микола Савосік, заслуговують
на найвищу державну нагороду –
звання Героя України”, – написала
Лариса Юсковець.

ТЕПЛІ НОВИНИ З КИЄВА

мапи нашого міста зникла нарешті вулиця М. Булгакова.

Користуючись гарною нагодою, публікую повчальну історію, яку я підготував на основі спогадів Василя Іваниса і Дмитра Дорошенка, під назвою “Десант, що не відбувся”.

Гетьман Павло Скоропадський призначив для десанту на Кубань Запорозький корпус Зураба Натієва. Частинам корпусу було наказано стягатись до залізниці.

Якби запорожці висадилися біля Новоросійська чи на Тамані, вони б мали коротший шлях до Катеринодара, ніж Добровольча армія з донських станиць Єгорницької та Мечотинської.

Про цю підготовку та проукраїнські настрої населення Чорномор'я та Кубані денікінське командування знало. Поява запорожців Натієва унеможливила б похід Добровольчої армії на Катеринодар, але денікінцям допоміг високий посадовець військового міністерства Української Держави, який справу запорозького десанту так затримав, що, коли корпус нарешті дістав можливість вирушити, Добровольча армія вже брала Катеринодар

і наближалася до Новоросійська. Тому плани висадки українського війська на Кубань було відкликано. Жаль!

Як гарно, що обличчя нашої столиці стає українським!
Слава Василеві Іванису і Василеві Овсієнку!

Роман КОВАЛЬ

РЕНАТ ПОЛЬОВИЙ ПЕРЕМІГ ВАТУТІНА

У фракції ВО “Свобода” в міській раді Ірпеня на Київщині всього три особи (Андрій Ополінський, Валерій Степанюк і Роман Погорілий). Але все-таки дечого вони добиваються. Зокрема, з ініціативи Валерія Степанюка вулицю Ватутіна, який гнав українців масами на забій, перейменували на честь жителя Ірпеня Рената Польового, винахідника, мецената української культури, автора книг “Кобзарі в моєму житті”, “Кубанська Україна” та низки статей у

газеті “Незборима нація”, козака Історичного клубу “Холодний Яр”. Детально про цю непересічну особистість можна прочитати в книзі Романа Ковалю “Тиха війна Рената Польового”, яка є в Ірпінській міській бібліотеці для дорослих.

Але пропозиції назвати вулицю на честь гетьмана Павла Скоропадського та Симона Петлюри відкинуто. Чому?

Анатолій ЗБОРОВСЬКИЙ

ВОЛЯ МІЦНІЄ У СПРОТИВІ ДИКТАТУ ОБСТАВИН

1. Проникливість – це дзеркало, яке відображає зворотний бік речей.
2. Життя – це так недостатньо, смерть – це так надмірно.
3. Доля ніколи не примножує випадковості понад необхідність.
4. Дотепних цитують частіше, але частіше і по пиці б'ють.
5. Харизма вождя зневажає закон.
6. Пізнати, щоб відкрити, зрозуміти, щоб створити.
7. Самокритика – початок самопізнання, самоіронія – вершина його.
8. Наука встановлює межі можливого, мистецтво долає їх.
9. Воля міцніє у спротиві диктату обставин.
10. Розум має обслуговувати волю, а не обеззброювати її.
11. Краще плідна помилка, ніж безплідна істина.
12. Найвищий вираз волі нації – воля до тотальної мобілізації.
13. У того, хто боїться зробити помилку, не вистачить сміливості зробити відкриття.

14. Творча сваволя великих – विशальний фактор історії.
15. Неприйнятні тільки моральні компроміси.
16. Не такий страшний чорт, як осатанілий янгол.
17. Життя не вибачає нашої зневаги до нього, смерть – тим більше.
18. Песимізм розуму врівноважує оптимізмом волі.
19. Брехня, яка все пояснює, стає ідеологією.
20. Пацієнтів на консилиум не запрошують.
21. Пізнання істини найнебезпечніше випробування розуму.
22. Один милосердний вчинок до рівного трьом дням молитви.
23. Те, що неможливо в теорії, іноді практика дозволяє.
24. Не все добро на благо і не все зло на шкоду.
25. Часом передчасний успіх – оптимістична передмова до трагедії.

Андрій КОВАЛЬ, історик

ПРИЗАБУТІ ШТРИХИ НАШОГО ЖИТТЯ

У 2017 р. ми, ветерани, відвідали 24-й Форум видавців у Львові. Радо зустрічали нас Володимир Шовкошитний, Дмитро Павличко, Олекса Різників. Ми придбали багато цікавих книг... Для мене найдорожча була праця Олекси Різників “Українська мова – спадщина тисячоліть”. Жаль, що таке мовне багатство отримала лише на схилі літ...

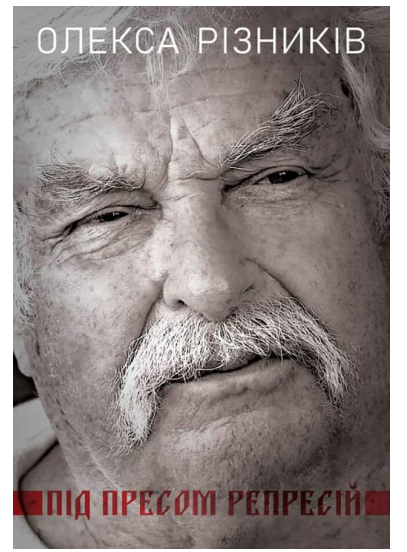
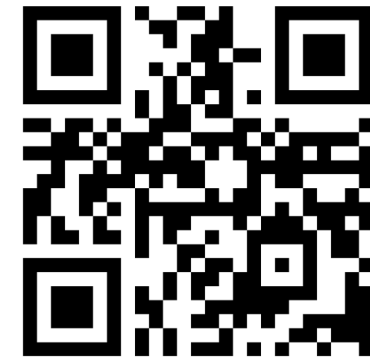
А які чудові слова написав Олекса Різників на своїй книжці! Як вони окрилили нас. Яка все таки велика сила слова! І згаду слова Івана Франка: “Якби ти знав, як багато важить слово, Одно сердечне, теплеє слівце!.. якби ти знав оце!”

Марія СИДОРЕНКО
Львівщина

КНИЖКОВА КРАМНИЦЯ

“ОТАМАНІЯ”

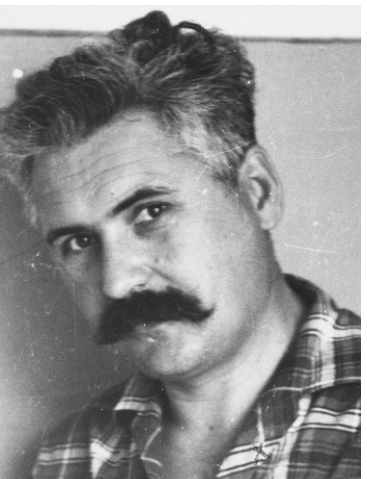
Книги Історичного клубу “Холодний Яр” можна придбати через крамницю “Отаманія”. Ось тут: <http://otamania.in.ua>

АРХІВ ГАЗЕТИ

“НЕЗБОРИМА НАЦІЯ”

Тут можна переглянути архів НН: https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Nezboryma_Natsia

ТЕПЛА ВІСТКА З ЯЛТИ

Із щирою вдячністю читав сичневий номер “НН”, дорогий пане Романо! Спочатку прочитав третій уривок своїх спогадів про Олексію Федоровича Нирка, потім читав про світлі пам'яті Тараса Силенка, а далі – все інше... Дуже багато зворушливих, героїчних історій. Запам'яталась розповідь про Чорного Ворона, підняли бадьорий настрій мудрі мініатюри

Вашого брата Андрія “Народжений самураєм своєї долі не вибирає” та ін. Тож бажаю Вам сил і здоров'я та продовжувати чудову працю в унікальній “Незборимій нації”!

А я все ще кобзарюю, коли дозволяє погода, – людей у будні мало, зате в суботу-неділю багато. Буває чимало українців – тих, що війна розсіяла по Криму. А на

Різдво в католицькому храмі Ялти й на Набережній кримській українці і навіть залишки Ниркової капелі бандуристок щедрували й колядували. Їх нафотографувала випускниця ліквідованої української школи і подарувала мені альбомчик з 24-ма фото. До речі, про Олексію Нирка – через два роки (1 січня 2026 р.) виповниться 100 років від дня його народження.

Остап КІНДРАЧУК

ЧЕРЕЗ “НОВУ ПОШТУ” МОЖНА ПРИДБАТИ

Ці книги можна придбати через “Нову пошту” і “Укрпошту”, переказавши кошти на картку ФОП Р. М. Ковалю у Приватбанку 5169 3305 3001 3009 (якщо переказуєте з ПриватБанку, а якщо з іншого банку, то ось дані одержувача: Коваль Р. М. ФОП 2164918550. Розрахунковий рахунок: UA 3330529900000 26005026800055), а у випадку пожегертв – на картку Р. М. Ковалю у ПриватБанку, 5168 7451 7316 4051.

Переславши гроші, просимо через електронну пошту kovalroman1@gmail.com або вайбер +38066-211-41-85, +380 67-726-30-36 (+ телеграм) замовити книжки, вказавши куди і кому надсилати книжки.

Номери телефонів для довідок: 067-726-30-36, 066-211-41-85, 044-242-47-38.

Ось ціни без вартості пересилки: “Шляхетні серця” Романа Ковалю – 300 грн.

“Побратима мого зачепила куля вражача” Р. Ковалю – 200 грн.

“Самостійна Україна” Миколи Міхновського – 300 грн.

“Філософія сили” Романа Ковалю – 115 грн.

“Український націоналізм” (упорядник Олег Однороженко) – 385 грн.

“Тарас Силенко, співець не-примиримої України” – 350 грн.

“Полковник Болбочан” Р. Ковалю і Ю. Юзича – 300 грн.

“Коростишів у боротьбі за УНР. 1917 – 1921 рр.” Р. Ковалю. – 175 грн.

“Микола Міхновський: спогади, свідчення, документи” Р. Ковалю і Ю. Юзича – 550 грн.

“Батькам скажеш, що був чесний” Романа Ковалю – 400 грн.

“Жінки у Визвольній війні: історія, біографія, спогади. 1917 – 1930” Романа Ковалю – 350 грн.

“Житомирщина в боротьбі” Романа Ковалю – 300 грн.

“Здолати Росію” Романа Ковалю – 350 грн.

“Яків Орел-Гальчевський: боротьба і філософія боротьби” Романа Ковалю – 100 грн.

“Полубратський полк” Армії УНР Р. Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича (т. 2) – 150 грн.

“Полубратський полк” Армії УНР Романа Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича (т. 3) – 350 грн.

“Крізь павутиння змосковщення” – 175 грн.

“Історія України-Русі” Миколи Аркаса – 200 грн.

“Тиха війна Рената Польового” Романа Ковалю – 300 грн.

Сердечно дякуємо за підтримку газети “Незборима нація”!

Іван КАЧУРИК – 400 грн

Віра САВЕНКО (Чернігів) – 450 грн

Віктор ДРУЗЬ (с. Зорине, Сумщина) – 500 грн

Ігор СМЕТАНСЬКИЙ (м. Калуш) – 300 грн

Олександр РИЖЕНКО (Київ) – 2000 грн

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Наш індекс – 33545.

Індекс 87415 – для передплатників Донецької та Луганської областей.

Ціна 135 грн.

ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ

Часопис ОУН.

Передплатний індекс 30504.

Ціна 432 грн.

Редактор Роман Коваль

Верстка Анна Воловник
Коректор Надійка Овчарук

Інформаційне забезпечення Микола Владзімірський, Владислав Карпенко, Надія Віннік

Технічний директор Максим Селюзкін

Адреса для листування 03049, Київ, вул. генерала Геннадія Воробйова (Курська), буд. 20, пом. 14. Тел./факс: 242-47-38 kovalroman1@gmail.com ФБ: Roman Koval

Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати тексти.

Видання зареєстровано 28.12.1993 р. у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження. Серія КБ №325.

Наклад 1000 примірників.

Видруковано 26.02.2024 р. ТОВ “Прес Корпойшн Лімітед” Номер замовлення 2410302

Засновник Роман Миколайович Коваль

[HTTP://NEZBORYMA-NACIYA.ORG.UA/](http://NEZBORYMA-NACIYA.ORG.UA/)

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України